

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00023&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 00023. Шистосомний дерматит

Автор: Sakari Jokiranta
Редактор оригінального тексту: Jukka Pekka Jousimaa
Дата останнього оновлення: 2017-02-28

Етіологія і джерело інфекції

- Шистосомний дерматит (свербіж плавця, церкаріальний дерматит) зазвичай спричиняють церкаріальні трематоди роду *Trichobilharzia*, *Gigantobilharzia* або *Austrobilharzia* (наприклад, *T. regenti* або *A. variglandis*). Цей рід включає різні види трематод. Остаточними господарями є птахи, а проміжними господарями - червоногі.
- Люди не можуть бути господарями, але церкарії можуть проникати в шкіру і викликати як реакцію негайного типу, так і гіперчутливість сповільненого типу. Виражені клінічні прояви розвиваються зазвичай тільки в тих осіб, які раніше під час плавання мали перший контакт із церкаріями, а пізніше сенсibiliзуються до церкарій того ж виду.
- Оскільки життєвий цикл трематод вимагає наявності як птахів (качок) у ролі остаточних господарів, так і інфікованих червоногих, шистосомний дерматит зустрічається лише зрідка в окремих місцях.

Симптоми

- Макулопапульозний висип, що свербить, з'являється переважно на стопах після переходу водойми бродом.
- Вже протягом 4-20 хвилин після контакту з паразитами внаслідок алергічної реакції з'являються клінічні прояви у формі поколювання або відчуття лоскоту.

- Симптоми зазвичай розвиваються протягом одного дня після контакту і можуть тривати один тиждень або навіть довше, поступово зменшуючись.

Діагностика

- Діагноз встановлюють на основі типового анамнезу.
- Іноді при мікроскопічному дослідженні можна виявити церкарію довжиною менше 1 мм у папулі, проте забирати шматок шкіри не потрібно, оскільки діагноз встановлюють на основі клінічної картини.
- Серологічні методи діагностики не використовують.

Лікування

- Свербіж можна зменшити за допомогою мазей і пероральних антигістамінних засобів. Також тимчасово можна використовувати глюкокортикоїдні креми слабкої дії (наприклад, 1% гідрокортизону). Захворювання зазвичай проходить спонтанно через кілька днів (від одного дня до 3 тижнів).

Профілактика

- Після плавання слід сушити шкіру, обережно протираючи рушником
- Уникати плавання і переходу вблід мілководдя, наприклад, в озерах або ставках, у яких є качки та гуси

Пов'язані джерела

- Література [пов'язані] [00014] [Schistosomal dermatitis ...]

Джерела інформації

R1. Horák P, Mikeš L, Lichtenbergová L et al. Avian schistosomes and outbreaks of cercarial dermatitis. Clin Microbiol Rev 2015;28(1):165-90. [PubMedID] [25567226]

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.
Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.
Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2017-02-28

Автор(и): Sakari Jokiranta Редактор(и): Jukka Pekka Jousimaa Лінгвіст(и)-консультант(и) англomовної версії: Kristian Lampe
Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

---

Навігаційні категорії

EBM Guidelines Infectious diseases Dermatology

Ключові слова індексу

mesh: cercaria cercarial dermatitis cutaneous schistosomiasis Schistosomal dermatitis mesh: swimmer's itch
duck itch mesh: Pruritus mesh: waddling mesh: water birds mesh: Swimming icpc-2: D96 speciality: Dermatology
speciality: Infectious diseases